

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SAJUNGA

2013-11-03

Lietuvos kompozitorių sąjunga (toliau – LKS), vienija profesionalius lietuvių kompozitorius ir muzikologus (šiuo metu – 169 nariai). LKS veiklos kryptys – nacionalinės profesionaliosios muzikos kūrybos inicijavimas ir sklaida, nacionalinių ir regioninių muzikos festivalių rengimas, edukacinių projektų – šviečiamųjų programų ir jaunųjų kūrėjų konkursų – organizavimas, Lietuvos muzikologijos ir muzikologų darbų sklaida, nacionalinių ir tarptautinių konferencijų organizavimas, kultūrinių-socialinių projektų inicijavimas, leidybos projektai. Vykdydama savo misiją ir veiklą, LKS bendradarbiauja su visomis nacionalinėmis bei daugeliu regioninių muzikos ir kitų meno sričių institucijų.

PARTNERIAI

Pagrindiniai LKS partneriai:

- Lietuvos nacionalinė filharmonija
- Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras
- VšĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
- Kauno valstybinė filharmonija
- Klaipėdos koncertų salė
- VšĮ „Vilniaus festivaliai“
- VšĮ „Iš Arti“
- VšĮ „Domus Artis“
- VšĮ „Lietuvos ansamblių tinklas“
- Lietuvos muzikos ir teatro akademija
- Vytauto Didžiojo universitetas
- Vilniaus dailės akademija
- Vilniaus savivaldybės kamerinis choras „Jauna muzika“
- Vilniaus savivaldybės Šv. Kristoforo kamerinis orkestras
- Kauno menininkų namai
- Kauno J. Gruodžio konservatorija
- Miko ir Kipro Petrauskų lietuvių muzikos muziejus
- Lietuvos muzikų sąjunga
- Nacionalinė dailės galerija
- Lietuvos muzikos informacijos ir leidybos centras

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

LKS tiesiogiai priklauso šioms tarptautinėms organizacijoms:

ISCM (International Society for Contemporary Music - Tarptautinė šiuolaikinės muzikos draugija). Bene didžiausio naujos muzikos propagavimo ir platinimo tinklo, telkiančio daugiau nei penkiasdešimt narių iš visų kontinentų, akiratyje Lietuva pasirodė 1936 m. Tuomet į Lietuvą po studijų Europoje jau buvo sugrįžę ir laikinojoje sostinėje Kaune mėgino įsitvirtinti keli ambicingi kompozitoriai – Jeronimas Kačinskas, Vytautas Bacevičius ir Vladas Jakubėnas, – metę iššūki konservatyviai to meto lietuviškos muzikos aplinkai. Lietuviai dar prieš karą siejo dideles viltis su dalyvavimu draugijos rengiamose kasmetinėse Pasaulio muzikos dienose, svajoto 1940-aisiais surengti pirmą tokį festivalį Lietuvoje. Tačiau prasidėjęs Antrasis pasaulinis karas ir sovietų okupacija nutraukė jų veiklą organizacijoje, ir į šį pasaulinį šiuolaikinės muzikos tinklą buvo sugrįžta tik daugiau nei po 50 metų, atkūrus nepriklausomybę. LKS turi įsteigusi ISCM sekciją, kuri inicijuoja lietuvių muzikos pristatymus ISCM festivalyje „Pasaulio muzikos dienos“. 2008 m. šį festivalį ISCM bendradarbiaudama su LKS ir VŠĮ „Vilniaus festivaliai“ surengė Vilniuje.

IMS (International Musicological Society - Tarptautinė muzikologų draugija). Tarptautinė muzikologų draugija, 1927 m. įkurta Bazelyje, kartą per penkerius metus rengia pasaulinį muzikologų kongresą, kuriame įveikę tezių atranką, nuolat dalyvauja ir LKS nariai – muzikologai, pristatydami savo tyrinėjimus, reprezentuodami mūsų krašto muzikinę kultūrą. IMS taip pat remia kitas LKS muzikologų iniciatyvas – tarptautines Baltijos, Lenkų-lietuvių ir kitas konferencijas, muzikologijos publikacijų sklaidą.

ECPNM (European Conference of Promoters of New Music - Tarptautinė naujosios muzikos propagotojų konferencija). 1950 m. įkurta organizacija rūpinasi naujosios muzikos, skurtos po 1950 m., sklaida, vienija per 80 narių – naujosios muzikos festivalių, atlikėjų kolektyvų, konkursų. ECPNM yra puiki platforma pristatyti LKS renginius, megzti ryšius su partneriais užsienyje.

LKS plėtoja ir kitokius tarptautinius projektus. 2011 m. pradėjusi parengiamuosius darbus 2012-2014 LKS **dalyvauja stambiame Europos kultūros tinkle „New Music: New Audiences“**. 16 nacionalinių muzikos organizacijų ir daugiau kaip 30 muzikos kolektyvų (ansamplių ir orkestrų) iš 17 šalių suvienijo jėgas, idant ieškotų naujų muzikos pateikimo formų ir įvairesnei auditorijai pritaikytų naujosios muzikos sklaidos galimybes. Tinklo veiklą koordinuoja Danijos kompozitorių sąjunga. Tinklo koncertinei veiklai atstovauti LKS delegavo Šv. Kristoforo kamerinį orkestrą.

2011 m. LKS inicijavo tarptautinę menininkų rezidenciją „Druskininkai Artists Residence“ (toliau – DAR). Trečius metus vykstančiame projekte dalyvauja menininkai iš Austrijos, Estijos, Ispanijos, Japonijos, Jungtinės karalystės, Kroatijos, Latvijos, Lenkijos, Maltos, Olandijos, Prancūzijos, Švedijos, Ukrainos, Vengrijos, Vokietijos ir Lietuvos. Druskininkų rezidencijos programa menininkams sudaro sąlygas pažinti Druskininkų apylinkes. Reziduojantys menininkai turi galimybę susitikti su vietos menininkų bendruomene, bendrauti su muzikais, meno ir muzikos mokyklų atstovais, kiekvienais metais realizuoti skirtingas kūrybines idėjas – nuo koncerto / susitikimo iki performanso ir kūrybinių dirbtuvių. DAR programa sutelkia menininkus, besidominčius tarpkultūriniu dialogu, pasiruošusius imtis naujų kūrybos iššūkių,

mainų projektų, netikėtų įvairių meno sričių jungčių. Rezidavimo metu sukurti darbai pristatomi visuomenei: rengiami susitikimai su menininkais, vietos bendruomene ir žiniasklaida.

LKS taip pat bendradarbiauja su IMC (International Music Council - Tarptautinė muzikos taryba). Nors Lietuva dar nėra šios organizacijos narė, tačiau nuo 1996 metų LKS aktyviai ir sėkmingai dalyvauja jos rengiamame šiuolaikinės muzikos radijo įrašų forume „Tarptautinė kompozitorių tribūna“, kuri suteikia lygias galimybes tiek didžiųjų, tiek mažųjų šalių kompozitorių kūrybos sklaidai.

INFRASTRUKTŪRA

LKS disponuoja šiais statiniais: **Centrinė LKS būstinė „Kompozitorių namai“** naudojama ne tik LKS renginiams, bet ir tarptautinio bendradarbiavimo projektams.

Statinys Traideno g. 34, Vilniuje. Bendras plotas - 991,85 kv. m.

Nuomojamas plotas - 854,16 kv. m. Dėl netinkamo ir nepakankamo patalpų išplanavimo ir įrengimo kol kas neįmanoma pastato pritaikyti kūrybiniams LKS poreikiams, todėl didžiuma patalpų nuomojamos. Reikalinga šildymo, kondicionavimo ir ventiliacijos sistemų renovacija, stogo ir fasado apšiltinimas ir remontas. Po renovacijos pastate galėtų būti įrengta profesionali garso įrašų studija, kurioje vyktų kūrybinės laboratorijos, įgyvendinami tarptautinio bendradarbiavimo projektai.

Lietuvos kompozitorių sąjungos kūrybos - poilsio namai Druskininkuose (Sveikatos g. 11). Bendras plotas - 908,36 kv. m. Tai vėlyvojo sovietmečio aštuonių dviaukščių kotedžų kompleksas, esantis ramioje Druskininkų vietoje, pušyne ir turintis atskirą automobilių stovėjimo aikštelę. Statinys tarnauja kaip LKS narių kūrybinė poilsio vieta ir tapo pagrindine trečius metus vykdomos LKS tarptautinės kūrybinės menininkų rezidencijos „Druskininkai Artists' Residence“ (toliau - DAR) buveine. Šiuo metu pastatams būtinas pilnas vidaus ir fasado kapitalinis remontas, šiltinimas, langų, durų keitimas, šildymo, elektros instaliacijos, vėdinimo ir kondicionavimo sistemų renovacija.

Plėtojant tarptautinių rezidencijų ir kitus projektus planuojama šalia kotedžų komplekso pastatyti visuomeninės paskirties modernų pastatą - meno centrą su modernios įrangos koncertine/teatrine sale, pagalbinėmis ir administracinėmis patalpomis. Meno centras išplėstų LKS bendruomeninio, nacionalinio (tarpinstitucinio) ir tarptautinio bendradarbiavimo galimybes, prisidėtų prie Druskininkų kultūrinės infrastruktūros gerinimo, pasitarnautų miesto tarptautinei traukai.

Sprendžiant problemas kultūros, meno ir kūrėjų rezidencijų atžvilgiu Pirmiausia, vis dėlto iškyla finansinės-ūkinės problemos - pastatų renovavimo, kūrybinės veiklos rezidencijose finansavimo. Kitas dalykas - skurdžios tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir bendruomeniškumo tradicijos Lietuvoje. Daug Problemų galėtų vykti geranoriškų mainų principu. Meno kūrėjų organizacijos galėtų tampiau bendradarbiauti, juolab tarpdiscipliniškumas yra svarbi mūsų laiko meną charakterizuojanti paradigma. Dabar tarpdisciplininis menas daugiau tarpsta neformalių iniciatyvų (pačių menininkų) dėka. To galėtų pasimokyti meno kūrėjų ir kitokios nevyriausybinės organizacijos.

Rezidencijų plėtros idėją trikdo ir valdininkų mentalitetas, apsunkinantis bendradarbiavimą su savivaldybėmis, paslaugų teikėjais. Šiai inercijai įveikti reikėtų aktyvesnių švietėjiškų-informacinių kampanijų.

REZIDENCIJŲ VEIKLA

Druskininkų menininkų rezidencijos (DAR) idėja kilo iš LKS narių patirčių kitų kraštų rezidencijose. Ne vienas lietuvių kompozitorius yra viešėjęs puikiai technologiškai įrengtame **Visbio kompozitorių centre** (Gotlando sala, Švedija), kuriame kompozitoriams sudaromos sąlygos dirbti su naujausiomis garso dizaino technologijomis, vyksta seminarai, konferencijos, įvairūs bendradarbiavimo projektai.

Į rezidencijas skirtingose šalyje, kaip antai – Kremse (**Artist in Residence**) Austrijoje, Bialystoke (**Art Factory International Artist Residence Program**) Lenkijoje, **Centre d'Art i Natura** Italijoje, **Akademie Schloss Solituse Residency** Vokietijoje, **Usedom Music Festival** (Vokietija/Lenkija) ir pan. dažnai vyksta Lietuvos kompozitoriai, todėl DAR projektas Lietuvoje yra tiesioginis šių patirčių rezultatas.

Kaip itin sėkmingo bendradarbiavimo pavyzdį reikia paminėti Lietuvos ir Švedijos bendradarbiavimo projektą „Musical Links: Sweden-Lithuanian 2002-2003“, kuomet Visbyje esanti rezidencija suvaidino labai reikšmingą vaidmenį, įgyvendinant dvišalį projektą su 150 įvairių iniciatyvų, o švedai atvirai viešojoje erdvėje jį įvardino „sėkmės istorija“ dvišalio kūrybinio bendradarbiavimo požiūriu. Šios programos metu Švedijoje rezidavo mūsų kompozitoriai Loreta Narvilaitė, Antanas Kučinskas, Zita Bružaitė, Vytautas Germanavičius, Remigijus Merkelys, Vytautas V. Jurgutis, Šarūnas Nakas, Raminta Šerkšnytė.

Kitas pavyzdys – Šlezvigo-Holšteino festivalis (Vokietija), aktyvinantis Šiaurės ir Baltijos šalių muzikos pristatymo projektus, skatinantis bendradarbiavimą su šių šalių šiuolaikinės muzikos kūrėjų organizacijomis.

Sėkmingai vyko ir Norvegijos bei Lietuvos kompozitorių bendruomenių dvišalis muzikinių mainų projektas, dedikuotas M.K. Čiurlionio 100-osioms mirties metinėms 2011 m.

Lietuvoje skirtingų meno kūrėjų organizacijų bendradarbiavimas (rezidencijų mainų taip pat) nėra toks sklandus. Nors jaunoji menininkų karta natūraliai linksta į tarpdiscipliniškumą, visgi aktyvesnį bendradarbiavimą reikėtų skatinti ir instituciniu lygmeniu. LKS per DAR projektą prisideda prie skirtingų meno rūšių kūrėjų bendradarbiavimo skatinimo, priimdama tarpdisciplininio, vizualaus meno atstovus, tačiau tai vyksta tarptautiniu lygmeniu, nacionaliniu pagrindu tokių mainų nėra.

Lietuvos meno kūrėjų sąjungų bendradarbiavimą su užsienio partneriais vertinu kaip itin sėkmingą ir demokratišką iniciatyvą. Tik tokiu būdu ypač mažųjų kraštų menininkų bendruomenėms atsiveria įvairesnės galimybės kūrybos sklaidai. Tai atitinka ir pastaruoju metu populiarėjantį vadinamąjį „plokščiojo valdymo“ (*flat management*) modelį, kai efektyvesni rezultatai pasiekiami įmonėse diegiant ne tradicinį piramidinį valdymo modelį, o skatinant kiekvieno darbuotojo iniciatyvumą ir galimybę tiesiogiai kontaktuoti tiek tarpusavyje, tiek su vadovu. Tad užuot laukus „iš viršaus“ nuleidžiamų Europos sąjungos direktyvų, mažosioms šalims tikrai verta

ieškoti tiesioginių bendradarbiavimo galimybių.

Be naujų kūrinių (autorinių ir kolektyvinių) iniciavimo rezidencijos galėtų pasitarnauti sociokultūrinei regiono politikai. Rezidencijose galėtų kurti ir gyventi ne tik skirtingų profesijų lietuvių ir užsienio menininkai (kas turėtų būti pagrindinis arba vienas iš prioritetų). Jos galėtų pasitarnauti skirtingų visuomenės grupių socializacijos ir edukaciniams tikslams. Puiki būtų menininkų ir vaikų rezidencijos idėja, kurioje vaikai galėtų stebėti kūrybinį procesą, atlikti tam tikras funkcijas metininkų projektuose (pvz., išmokti naują kūrinį, prižiūrint jo autoriui). Čia reiktų aktyvaus bendradarbiavimo su LR Švietimo ir mokslo ministerija.

Lietuvoje sunkiai skinasi kelią neįgaliųjų socializacijos projektai. Dažnai jie vyksta formaliai, menkai palengvindami ir praturtindami neįgaliųjų gyvenimą. Tačiau prieš keletą metų vykusio Lietuvos menininkų ir neįgalių vaikų fotosesija galėtų būti vienas ir kūrybiškos ir jautrios socializacijos galimybių pavyzdžių. Po šios patirties režisierius Oskaras Koršunovas sukūrė vieną talentingiausių savo spektaklių – „Mirandą“ pagal Shakespeare'o „Audrą“. Menininkai neįgaliems vaikams – ši idėja galėtų būti plėtojama ir rezidencijų programose.

Svarbūs būtų parodomieji rezidencijų kūrybinių rezultatų viešinimo renginiai, padedantys burti vietos bendruomenę, įtraukti paauglius ir jaunimą.

Interneto svetainė: www.lks.lt

Pirmininkas: Mykolas Natalevičius